

8. PODSUMOWANIE

Opracowanie Gminnego programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy i miasta Kozięgłowy wykonano na podstawie umowy nr 18(C-2)08 zawartej pomiędzy Gminą i Miastem Kozięgłowy z siedzibą w Kozięgłowach, Plac Moniuszki 14, a Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN ul. Wybickiego 7, Kraków, w dniu 20-06-2008 roku.

Opracowanie wykonano z uwzględnieniem wymogów obowiązujących aktów prawnych, w szczególności:

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest. (Dz. U. Nr 71 z 2004 r., poz. 649),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest. (Dz. U. Nr 192 z 2003 r., poz. 1876).

W opracowaniu wykorzystano materiały udostępnione przez Referat Gospodarki Gruntami, Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy i Miasta Kozięgłowy. Program usuwania wyrobów zawierających azbest jest zgodny z przepisami prawnymi obowiązującymi w Polsce oraz Unii Europejskiej, a także z innymi dokumentami w przedmiotowym zakresie, m.in. z: Programem usuwania wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.

Opracowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest obejmuje m.in.:

1. Inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i 28 sołectw gminy Kozięgłowy.
2. Zestawienie ilościowe i jakościowe wyrobów zawierających azbest dla gminy i miasta Kozięgłowy w układzie trzech stopni pilności.
3. Określenie możliwości i sposobu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy i miasta Kozięgłowy.

4. Sposoby oraz możliwości pozyskiwania środków finansowych przez osoby fizyczne oraz Gminę na realizację usuwania wyrobów zawierających azbest.
5. Harmonogram realizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest.
6. Wskazówki edukacyjne z zakresu szkodliwości wyrobów zawierających azbest.

Dla potrzeb realizacji opracowania, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN przeprowadził szczegółową inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie gminy i miasta Koziegłowy. Przeprowadzono ankietyzację w terenie wśród gospodarstw indywidualnych, inwentaryzację wyrobów na obiektach będących własnością S.P. ZOZ oraz inwentaryzację na pozostałych obiektach. Wypełnione ankiety wraz z oceną stanowią załącznik do opracowania.

Azbest, z uwagi na swoje zalety, był szeroko stosowany do produkcji wyrobów budowlanych, wśród których największe znaczenie miały płyty i rury azbestowo-cementowe. Płyty szeroko były stosowane jako pokrycia dachowe, a rury, stosunkowo niewielkie ilości, do wykonywania instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych oraz jako przewody kominowe i zsypy w budynkach wielokondygnacyjnych. Na terenie gminy i miasta i Koziegłowy najwięcej odpadów zawierających azbest powstanie w trakcie wymiany pokryć dachowych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 roku w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, z 2001 r. poz. 1206) głównie będą to odpady z przypisanymi kodami klasyfikacyjnymi:

17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest

17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

Odpady te należą do niebezpiecznych.

Etapy prac wykonane przez Pracowników IGSMiE PAN dla potrzeb inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest:

- opracowanie ankiet zgodnie z obowiązującymi rozporządzeniami;
- spotkania oraz przeprowadzenie rozmów na temat celowości zadania z Sołtysami sołectw oraz zachęcania mieszkańców do wypełniania ankiet;
- konsultacje z Pracownikami Urzędu Gminy i Miasta w Koziegłowach,
- przeprowadzenie ankietyzacji w terenie wśród gospodarstw indywidualnych zgodnie z opracowanymi ankietami.

- przeprowadzenie ankietyzacji w terenie wśród podmiotów gospodarczych zgodnie z opracowanymi ankietami.

Przeprowadzenie ankietyzacji w terenie wśród gospodarstw indywidualnych oraz podmiotów gospodarczych, zgodnie z opracowanymi ankietami oraz oceną stanowiło zadanie podstawowe dla realizacji opracowania Gminnego programu usuwania materiałów zawierających azbest na terenie gminy i miasta Kozięgłowy. Przygotowane ankiety, zawierają dwa elementy:

- Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania;
- Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających.

W wyniku przeprowadzonych badań ankietowych w terenie w czasie od lipca do sierpnia 2008 roku, uzyskano łącznie **1728** ankiet, w których sumarycznie wykazano **247570 m²** tj. **2723,3 Mg** wyrobów budowlanych zawierających azbest w tym: **2588,6 Mg** z gospodarstw indywidualnych, **1,3 Mg** z obiektów należących do S.P. ZOZ oraz **133,3 Mg** z firm i przedsiębiorstw.

Zdecydowana większość stosowanych w badanych obiektach wyrobów zawierających azbest należy do grupy pokryć dachowych. Są to głównie azbestowo-cementowe płyty faliste i płyty płaskie typu „caro” występujące na budynkach jednorodzinnych i budynkach gospodarczych.

Dla zestawienia jakościowego wyrobów zawierających azbest przeprowadzono Ocenę pilności usuwania wyrobów zawierających azbest. Przeprowadzona ocena pilności zgodnie z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra, Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 (Dz. U. Nr 71 z 2004 r. poz.649) wykazała, że stan utrzymania pokryć dachowych zawierających azbest jest zróżnicowany na obszarze gminy i miasta Kozięgłowy. Ocena jakości wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy zgodnie ze stopniem pilności wykazała, że:

- 21 % zinwentaryzowanych wyrobów zaliczono do I stopnia pilności;**
- 47 % zinwentaryzowanych wyrobów zaliczono do II stopnia pilności;**
- 31 % zinwentaryzowanych wyrobów zaliczono do III stopnia pilności.**

Zgodnie z Programem usuwania wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, całkowita ilość wyrobów wbudowanych w obiektach budowlanych powinna zostać usunięta z unieszkodliwieniem do roku 2032.

Koszty zdjęcia pokrycia dachowego wykonanego z materiałów zawierających azbest, z budynków użyteczności publicznej lub będących własnością S.P. ZOZ oraz koszty transportu i unieszkodliwienia odpadów powstałych w wyniku wymiany takiego pokrycia dachowego, powinny być pokrywane w całości lub części ze środków publicznych.

Koszty zdjęcia pokrycia dachowego, wykonanego z materiałów zawierających azbest, na terenie prywatnej posesji pokrywa właściciel posesji. Koszty transportu powstałych odpadów zawierających azbest do miejsca ich unieszkodliwienia oraz koszty unieszkodliwienia odpadów azbestowych mogą być natomiast pokryte z funduszy gminnych.

Warunkiem powodzenia działań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest jest zapewnienie środków finansowych na odbiór odpadów zawierających azbest z nieruchomości gospodarstw indywidualnych. Obietnice dawane mieszkańcom chcącym usunąć azbest ze swoich posesji muszą być bezwzględnie dotrzymywane. W przeciwnym razie, utrata zaufania może być przyczyną zaniechania działań ze strony właścicieli obiektów.

Według danych zgromadzonych, opracowanych i przedstawionych w niniejszej pracy, realizacja demontażu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest, zgodnie z krajowym Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski ma potrwać do 2032 roku. Proces ten obejmuje, w przypadku gminy i miasta Kozięłowy, **247570 m²** płyt azbestowo-cementowych. Wagowo powierzchnia wyrobów odpowiada masie **2723,3 Mg**. Łączna objętość wyrobów azbestowych na terenie gminy i miasta Kozięłowy wynosi około **2223 m³**.

Łącznie koszt demontażu wyrobów azbestowych wynosi **2 104 345 zł**.

Analizę nakładów finansowych związanych z transportem i składowaniem odpadów przeprowadzono dla 2 docelowych składowisk odpadów niebezpiecznych, mogących przyjmować odpady zawierające azbest z terenu gminy i miasta Kozięłowy. Są to składowiska w Knurowie w powiecie gliwickim oraz w Dobrowie, gmina Tuczępy, powiat buski w województwie świętokrzyskim. Koszt transportu wraz ze składowaniem odpadów wynosi odpowiednio **791 646 zł i 672 095 zł**.